

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2015. február 18.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Jertek, munkálkodjunk a lelki szőlőkertben...

XXV. évfolyam 1. szám

A gyökér létfontosságú a növények számára. Azt mondják, amilyen terjedelmes a lombkorona, olyan terjedelmes a gyökérszövet is. A szőlő azért bírja a szárazságot, mert mélyre ereszti gyökereit. A fa gyökérszövege, ha mélyen hatol a talajba, és az nem laza, akkor a szél, a vihar nemigen bírja kifordítani, legföljebb derékba tör.

Gyökér

„gyökere hamuvá válik.” (Iz 5, 24) Ha az ember az Úr félelmében él, akkor olyan, mint a vízpartjára ültetett fa: nem szárad ki, mert gyökerei a bőséges vízig

hatolnak.

Számunkra az éltető víz a kegyelem, a hit, amely élteti istenkapcsolatunkat. Ezért fontos, hogy mindig élő, eleven és állandó kapcsolatunk legyen Jézussal. Aki nem ver gyökeret Jézusban, illetve az Ő tanítása nem ver benne gyökeret, olyan, mint a köves talajra hullott mag: hamar kikel, de hamar el is szárad.

Minden baj gyökere – tanítja Szent Pál – a pénz utáni sóvárgás. Ez elszakíthat a lényegestől, és csak az anyagiak lesznek fontosak, a jót pedig, sajnos, háttérbe szorítja.

Templomunk kertjében van egy fa. Nagyon sok gyökere a felszínre tör, de nem szárad el, mert megvastagodott hancsréteggel védekezik. Sokszor elnézem, és elgondolkodom e jelenségen. A gyökérnek az emberi létben játszott szerepét hamar tetten érhetjük. A Biblia tanítja, az élet igazolja: ha életünk nem ver gyökeret Jézus Krisztusban, akkor az élet viharai hamar kitépnek az adott közegből, és életünket „elfújja a szél.” Súlyos szellemi, lelki krízist jelent a gyökértelenség, a sehova se tartozás, illetve, ha nem fogadnak be, nem kellünk sehol. Tudják és tudták ezt az uralkodók is. Ha ártani akartak személyeknek, népcsoportoknak, akkor a gyökereiktől fosztották meg őket. Azaz: ne imádkozzon anyanyelvén, ne énekeljen szülőföldjén; szétrombolják hagyományait, elpusztítják temetőit. Ha meg akarunk maradni adott helyen, akkor a gyökereinket nem szabad pusztulni hagynunk. A jövő alapja a szilárd gyökérszövet. Ezért mondja Szent Pál a Kolosszei levélben: „Verjétek benne gyökeret és épüljétek rá, erősödjétek meg a hitben, ahogy tanultátok, s legyen túlaradó a hálaadástok.” (Kol 2, 7)

Az egyik legszebb idézet, amely átfogja kapcsolatunkat Istennel és embertársainkkal (múltat, jelent és jövőt), Szent Pálnak a Római levélben leírt meglátása: „ha szent a gyökér, szentek az ágak is.” (Rom 11, 16) Ehhez hozzátehetjük, hogy jók a gyümölcsök is. Ezért fontos nekünk a gyökérre figyelni, de arra is, hogy törhetnek ágak, vannak viharok; megnyeshetjük a fát, de az újra ki szokott zöldülni. A pusztító viharokat a természet idővel tudja gyógyítani. Emberi vonatkozásban: ha marad egészséges gyökér – kapcsolat az Úrral –, van hová hazatérni, újraépíkezni, akkor az emberi élet még nem elveszett. Az élet hoz terheket, gondokat, küzdelmeket és bajokat, de megoldjuk, és bírjuk, ha életünk mélyen belegyökerezik Jézusba, mert Ő kimeríthetetlen forrás mindenki számára. Ezért ne „magunk alatt vágjuk a fát”, hanem maradjunk meg Jézusban!

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Debreceni Katolikus Figyelő • 98. szám

www.szentannaplebania.dnyem.hu

Várjuk Bálint Sándor boldoggá avatását

„ISTEN ELŐSZÖR NEM AZT AKARJA, HOGY DICSŐSÉGÉT HIRDESSÜK, HANEM, HOGY MI LEGYÜNK AZ Ő DICSŐSÉGE.” (BÁLINT SÁNDOR: BREVIÁRIUM 1997. 70.)

Elsőgenerációs értelmiségi volt. 1904. augusztus 1-én született Szegeden, Vasas Szent Péter napján, a város fogadalmi ünnepén. Ez a nap Péter apostol csodálatos, börtönből történő szabadulásának, (vasa szakadásának) napja. Felmenői generációkon keresztül földművesek voltak Szeged-Alsóvároson. Édesapját korán elveszítette, édesanyja egyedül nevelte föl. Így sokat forgott idős asszonyok körében, részt vett áhítataikban. Hallgatta a paprikahasító lányok és asszonyok énekét. Elemi után a polgári iskolába járt, majd különböző vizsgával a piaristákhoz került, aztán a helyi egyetem hallgatója lett, ahol magyar-történelem szakos tanári diplomát szerzett. (Szegeden a Trianon utáni időktől létezik ez a felsőoktatási intézmény.)

Soha nem felejtette el, hogy honnan jött. Hú maradt a gyökerekhez. A „szegedi nemzethez” tartozónak vallotta magát. Ezért is kezdett velük foglalkozni. A homoki ember imával és verejtékkel művelte a talpa alatti földet. Ezt látta és érezte.

1934-től magántanár. 1945-ben pedig tisztséget vállalt a Kereszténydemokrata Néppártban, de 1948-ban lemondott és kilépett a pártból. 1947 és 1965 között egyetemi tanár volt, de tanítási engedélyét 1950 és 1956 között megvonták, mert hívő emberként naponta járt templomba. „Az élet nem a kalandban, hanem a hűségben nyilatkoztatja ki magát” – nem csak mondta, hanem élte is. Hűséges volt szülőföldjéhez, anyanyelvéhez, hitéhez, családjához. 1965-ben rendszerellenes izgatás vádjával felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték. Azzal vádolták, hogy az 1964-es nyugat-németországi útjáról olyan könyveket hozott haza magával, amelyek kritizálták az akkori magyar szocialista rendszert. Magánéletéhez tartozik, hogy 1935. május 8-án feleségül vette a jászladányi főkántor tanítónő leányát Németh Sarolta Magdolnát. Házasságuk 1943-ra megromlott, a fiatalasszony elköltözött és megindította

egyházi házassága érvénytelenítését. A válást 1945. március 22-én mondták ki. Ez év szentestéjén így írt Bálint Sándor: „Elárvultan gunnyasztok a karácsonyfa alatt, tudok mindent nem teszek szemrehányást.” Elvált feleségének 1945. július 30-án Péter nevű fia született, akit utóbb Bálint Sándor a nevére vett. Feleségét és fiát anyagilag mindvégig támogatta. Sára asszony, súlyosbodó betegsége kapcsán visszatért Szegedre. „Sándor bácsi” megbocsátó szeretettel ápolta őt.

Hitvallásként fogalmazta meg „az én másokért adatott”. A koncepció pere kapcsán pedig ezt mondta: „Arra kéröm az én Uramat, Istenömet, hogy soha ne tudjam mög, ki juttatott engem ide, hogy ne lögyön gyűlölet iránta a szívemben.”

Egy alkalommal Pesten, a Nyugati pályaudvarnál látott egy fiatal párt, bőrönddel és karon ülő kisgyermekkel cipekedni. Felkínálta segítségét. A fiatalember így szólt hozzá: „Köszönöm, kedves professzor úr.” Mire Bálint Sándor megkérdezte: „Honnan ismer, talán korábban tanítványom volt?” Mire a fiatalember: „Nem, hanem én voltam Önnél az egyik házkutató akkor (a bizonyos perkor).” Bálint Sándor szelíden mosolygott, és tovább is segített a csomag cipelésében.

Elhunyt 1980. május 10-én Budapesten, autóbalesetben, mert nagyot hallása miatt nem érezte a közeledő jármű zaját. A Szeged-Alsóvárosi temetőben nyugszik. Sírjára írták: „Piarista confráter”.

Személyes emlékem van róla 1977 nyaráról, amikor már a Dómban voltam káplán, és a Szent István búcsúra kimentem az Alsóvárosba. Így szólt hozzám: „Lőrinc fiam, a jó kutya hazajár”.

Boldoggá avatása folyamatban van, 2004-re fordították le olasz nyelvre a peranyagot és 2012-re készült el a Szentté Avatási Bizottság állásfoglalása. Az imameghallgatási csoda 2013-ban történt Debrecenben. (A csodát az egyház még nem ismerte el.)

Debreceni Katolikus Figyelő • A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE • Megjelenik évente négyszer.

Impresszum

Felelős kiadó: Orosz Lőrinc

Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefon: (06-52) 536-652

E-mail: szentannapl@gmail.com

Főszerkesztő: Záborszky László

E-mail: akolitus@freemail.hu;

Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára,
Dr. Gáti Magdolna Virág

Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila,
Bérces Mária Klára,
Kovács Ágnes,

Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda

Igazgató: Hajdú Károly

Egy agyvérzés miatt agyhalott állapotba került 31 éves asszonyt három hónapig mesterségesen életben tartottak prof. dr. Fülesdi Béla vezetésével, hogy a kórházba kerülésekor 15 hetes magzatát ki tudja hordani. A csecsemő a terhesség 27-ik hetében alig másfél kilogrammos szülési súllyal, de egészségesen megszületett. Ma már több mint egy éves és jól van. Az orvosi stáb tagjai elmondták, hogy a három hónap alatt többször is érezték, hogy az orvostudomány többre nem képes. Ekkor kérték szülőfalujuk papját, hogy imádkozzanak a magzatért. Az imacsoport Bálint Sándorhoz imádkozott, az ő közbenjárását kérte. Lám, a magzat egészségesen megszületett! Az eset dokumentálva van, és a papírok a Vatikánban vannak.

Önfeláldozó élete bárki számára példát mutat. Imádkozzunk Bálint Sándor boldoggá avatásáért és kérjük közbenjárását!

Zárásul újra egy idézet a boldoggá jelölt tudós hitvallótól: „A részeire bomlasztott világ keményen követeli a mi szeretetünk teljességét, amely éppen megoszlásában, szertehullásában, rádiumszerű sugárzásában válhat határtalanná. Azt a szeretetet követeli tőlünk, amelyből annál több marad nekünk, minél többet ajándékozunk el belőle. Belpoklos korunkat vagy átöleljük, vagy mi is vele pusztulunk. Ha már a világ halálra ítélte magát, mi is haljunk a szeretet máglyáján vele. Csak együtt juthatunk üdvösségre.”

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Harang zendült, ének csendült

A 300. ÉVFORDULÓ ÜNNEPÉLYES BEJELENTÉSE VÁROSUNKBAN

2014. november 30-a délutánján a debreceni Nagytemplom felzengő harangja nem mindennapi eseményre hívta a város lakóit, reformátusokat és nem reformátusokat: az adventi koszorú első gyertyájának ünnepélyes meggyújtására.

A „mindenki karácsonyfája” kezdetben sejtelmes sötétségbe burkolózott. A betlehemi csillagot jelképező csillag és a Mária c. musical Angyali üdvözlésnek dallamát éneklő Újhelyi Kinga művésznő „vezette fel” „kíséretét”, a krisztuskorabeli-, vagy néptáncos viseletbe öltözött férfiakat és nőket. A fa mellett felállított emelvényhez útjukat fehér vásznat és égő gyertyákat tartó fiatalok sorfala mutatta. („Készülj dicsőségre, készülj szenvedésre! ...” döbbenett meg a dalfoszlány Szűz Mária életét mintegy összefoglaló két szava: dicsőség és szenvedés.)

A csillag megérkezett rendeltetési helyére – kigyulladt a fény az óriási karácsonyfán és környékén. Sokatmondó az a tény, hogy az adventi koszorú első gyertyáját az ökumenikus gondolkodás jegyében a három legnagyobb debreceni felekezet: a református, a római katolikus és a görög katolikus hívők főpásztorai együtt gyújtották meg. Papp László polgármester minden debrecenit üdvözlő szavai, s az advent szeretetre ösztönző értelmének kifejtése

után Bölcskei Gusztáv, Bosák Nándor és Kocsis Fülöp püspök atyák elsősorban az advent Isten-várásának fontosságát hangsúlyozták. Krisztus a Világ Világossága. Az Ő méltó fogadására készítsük fel szívünket az egymás felé forduló fokozottabb szeretettel, gyakoribb elcsendesedéssel és imával. Ez hozhat csak békét a szívünkbe és embertársaink szívébe.

Ez a november végi nap számunkra, debreceni római katolikusok számára egyben nyitánya volt annak a rendezvénysorozatnak is, amely 300 év katolikus történetét tekinti át városunkban és az egész Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében. Ezt Dobos Mihály, a Szent Anna-székesegyház kántorkarnagya jelentette be Bosák Nándor püspök úr felszólalása után. Szövege gyönyörű gregorián dallammal hangzott el. „300 éve ismét katolikus rítus szerint hirdethetjük Megváltónk szeretetét.” – állt többek között a szövegben.

Legyen áldott az Isten, bármely felekezet rítusa szerint dicsérjük is Őt.

Bérces Mária Klára

Akiknek szép a lelkükben az ének

(ADVENTI AJÁNDÉK TOKODY ILONÁTÓL ÉS MŰVÉSZ TÁRSAITÓL)

2014. december 6-án szép ajándékot kapott a Szent Anna-székesegyház zeneszerető közönsége: Tokody Ilona és művésztársai adventi hangversenyét, amelyhez megható „előfutám” volt néhány hallássérült gyermek kis irodalmi összeállítással való fellépése. A gyermekek: Reich János és Reich Gergő, Suliman Patrik és Nemes Enikő. (Tudni kell ugyanis, hogy a koncert bevétele az ő iskolájuknak a támogatására fordítódott.) Ugyanakkor ez a zenei esemény méltó nyitánya volt a debreceni katolikus újjászületés 300. évfordulója alkalmából meghirdetett jubileumi évnek. Az újjászületésre utalt Orosz Lőrinc prépost-plébános beköszöntőjében, és ezt méltatta dr. Krakomperger Zoltán, a püspöki hivatal irodaigazgatója, a helyi katolikus élet megújulásának vallás- és kultúrtörténeti jelentőségét ecsetelve.

De szóljunk a szereplőkről, illetve az elhangzott zeneművekről. (Ez utóbbiakból csak „szemelgetve”.)

Tokody Ilona, a jeles szopránénekes, a Liszt- és Kossuth-díj mellett még számos díj, kitüntetés és cím méltó birtokosa, templomunkban mint az egyházzene hiteles tolmácsolója állt előttünk. Lélekből énekelt, lélekhez szólóan. S ez nem véletlen, hisz a szép énekhang adottságát, a zene és a természet szeretetét családi örökségül kapta, s velük a hitet, s az egyszerűség, a szépség és az igazság utáni szomjat. A művésznő az est során énekelt szólót és duettet Muskát Andrással, zongora-, orgona-, avagy kórus kísérettel. A zeneművek repertoárja átfogta az egyházzene legjelesebb alkotásait a XVII-XVIII. századtól, a barokk kortól, (pl. Vivaldi) a XX-XXI. századig (pl. Puccini, Náray). Vivalditól felcsendült

ajkáról a Gloria, Domine Deus és Mozarttól a Laudate Dominum. Muskát Andrással duettben énekelték, pl. C. Franck: Panis Angelicusát zongora- és énekkari kísérettel. Ugyancsak ő örvendeztetett meg Puccini Salve Regina című kompozíciójának előadásával.

Amint az eddig kiragadott néhány példából is kiderül, az előadott művek az Úr, Szűzanyánk és az Oltáriszentség dicséretét zengték. Talán az előadottak között a legismertebb Máriát dicsérő, neki hódoló ének „a német dal csúcsának” tartott, a Liszt Ferentstől „a valaha élt legköltőibb zenésznek” nevezett Schuberttől (1797-1838) komponált Ave Maria volt a művésznő előadásában. (Csak érdekességként jegyezzük meg, hogy Schubert Zircen az Esterházyaknál is volt zenetanár. Említésre méltó még, hogy a schuberti Ave Maria mint operai betétdal nem klasszikus imánknak, az Üdvözlégynek a szö-

vegével szólt, hanem Máriát, a „Tenger Csillagát”, a „drága, tiszta Csendet”, a „boldog és százszor áldott” asszonyt dicsőítette, akivel „biztos révbe érünk”).

Muskát Andrást sem kell bemutatnunk olvasóinknak, hisz ismert tenor ő hazánkban és külföldön egyaránt. A műsorban énekelt szólót (pl. Händel: O, mio Signor; Mille Cherubini), és duettet pl. C. Franck említett műve. (Az „Angyali kenyér” nem más, mint az Oltáriszentség.)

A gyermekkórusnak is voltak önálló számai, pl. Mohay Miklós: Ím, az Úrnak nagy neve és Náray Máté, ifjú komponista, (Dobi tanárnő tanítványa), aki Oratio octava című alkotását kifejezetten erre az alkalomra írta. Az énekkarról tudnunk kell, hogy sok díj áll mögöttük, amelyeket hazai és nemzetközi kórusversenyeken szereztek. Sikereiknek titka a gyermekek tehetsége, szorgalma, fegyelmezettsége mellett, felkészítőjüknek is érdeme. Kedves meg-

lepetés volt részükről, hogy december 6-ára – Mikulás-napra – való tekintettel záró fellépésük alkalmával a kóristák „mikulási” attribútumokkal jelentek meg, és adták elő Szent Miklós éneküket, majd a közismert Stille Nacht dallamaival búcsúztak.

Illesse dicséret és köszönet a szerény hangszeres kísérőket, dr. Várad Judit zongorakísérőt, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának dékánhelyettesét, és Dobos Mihály kántor-karnagyot, akiknek a közreműködése nélkül nem lehetett volna teljes az előadás. És köszönet és hála Reviczky Éva asszonynak, akinek a támogatása és személyes hozzáállása nélkül nem lehetett volna ilyen felemelően ünnepélyes az est.

Bérces Mária Klára

Mária út – Via Mariae

Bevallom hőiesen, amikor ennek a cikknek a témáját javasolták a számomra, egy kicsit megszeppentem. Ugyanis hallani már hallottam róla, de még nem vettem részt benne, és még olyan emberrel sem találkoztam, aki legalább az úttal kapcsolatos élményeit, érzéseit, benyomásait, tapasztalatait átadhatta volna. De azért megpróbálom ismertetni ennek az útnak a jelentőségét, hátha valaki kedvet kap és vállalja az út fáradalmait.

Európában eddig a legismertebb és legjelentősebb hosszú zarándokút a Szent Jakab sírjához vezető zarándoklat 100-1600 km-es útvonala volt, az El Camino. Napjainkban már a statisztika szerint több mint évi 200.000 ember vesz részt ezen a zarándokúton, ki az út híre miatt, ki pedig azért – mint az egyik ismerősöm is –, hogy teljesítő képességéről szerezzen bizonyosságot, hogy barátságokat kössön, de emellett valószínű azért is, hogy hitében is megerősödjön.

Nálunk a 2000. év után fogalmazódott meg a Mária út gondolata. A Mária Közhasznú Egyesület (8200 Veszprém, Házgyár út 7.) meg is szervezte, és megvalósította. A Mária út több mint turista út, több mint zarándokút, több mint értékes program, de értékek gyűjteménye: az önismeret útja, új szemlélet, jó társaság, barátságok kialakulását elősegítő és Közép-Európa felfedezését, megismerését, ígérő több mint 1400 km hosszú út. Ez az út gyalogosan 60 nap alatt bejárható. A jelenlegi Mária út két nagy jelentőségű zarándokhely: Mariazell és Csíksomlyó között vezet az ország északi részén, Kőszeg, Celldömölk, Bakonybél, Zirc, Budapest, Máriabesnyő, Máriapócs útvonalon. Ez a Mária út fő útvonala, de lehetőség van arra is, hogy kitérőket tegyünk, például Vasvár, Esztergom, Márianosztra, Mátrarebély-Szentkút felé.

Tervbe van véve még egy észak-déli irányú Mária út is, amely Czestochowa, Esztergom, Budapest, Máriagyűd és Medjugorje között vezetne, mintegy az északi vonalat átszelve kereszt alakban. Sőt van terv az ország déli részén egy kelet-nyugati irányú főútvonal kiépítésére, amelynek fő csomópontjai Máriagyűd és az erdélyi Máriaradna lennének. Nézetem szerint ez nagyon szép elgondolás, és reméljük, hogy minél hamarabb valósággá is válik, mivel a Kárpád-medence a Mária tisztelet szempontjából óriási értékekkel és lehetőségekkel rendelkezik.

A Mária-tiszteletnek és a búcsújárásnak Szent István királyig visszanyúló mély gyökerei és kiemelkedően gazdag, ma is élő hagyományai vannak

(Regnum Marianum). A Mária Út Közhasznú Egyesületnek a célja ezeknek az útvonalaknak a kiépítésével és megvalósításával konkrétan az volt, hogy újra megerősítsék a térség, mélyen gyökerező, Szűz Mária iránti tiszteletét és szép hagyományait, hogy a Mária kegyhelyek rendkívüliségét felfedezzék a világgal, és ennek segítségével Mária üzenetét tolmácsolják az embereknek. A zarándokút ugyanis egy olyan eszköz, amely a hívő és nem hívő embereknek egyaránt segíthet rátalálni Jézusra.

A mai világunkban egyre többen keresik a testi-lelki felüdülést, a lelki, szellemi és fizikai megújulást és újjászületést, illetve a mindennapi élethajszából való kiszakadást. Esetleg a pillanatnyilag adott élethelyzetükre szeretnének választ kapni. Eligazodást keresnek az útvesztőben, vagy csak a kihívásnak szeretnének megfelelni. Úgy gondolom, és remélem, hogy szinte csak a fogyasztásra ösztönző mai világunkban a megszédített ember éppen úgy keresi az élete értelmét és a végső célokat, mint maga az emberiség, amióta létezik. Ezért alkalmat kell nekik adni, hogy más dimenzióból lássák magukat és az életüket, és ne legyenek elfalazva az Isten világától, mert véleményem szerint a hitre éhség van az emberekből.

Erre jó a gyalogos zarándoklás, mert ilyenkor az Istent kereső ember megismeri útja során a természet alkotásait, de nem csak azt, hanem az Istent kereső ember alkotásait is. Az imádságos lélek nyomait követőnek egy ilyen zarándoklaton való részvétel alkalmat ad arra, hogy az ember újra nyitott legyen a Teremtő felé.

Ez a zarándokút elősegítheti Közép-Európa lelki, fizikai egységének és összetartozásának erősítését, valamint a vallási kulturális és természeti értékeinek, gyökereinek hétköznapijainak megismertetését a világgal. A mi feladatunk, hogy biztosítsuk a kereszténység több ezer éves értékeinek felfedezhetővé tételét, megőrzését, valamint égi edesanyánk, Szűz Mária és egyszülött Fiának, a mi Megváltónak jelenlévővé tételét és továbbadását a jövő nemzedék számára

A Mária út tehát mindazoknak szól, akik jó szándékkal, nyitott szívvel útra kelnek, hogy jobban megismerjék önmagukat, és a különböző vidékeket, városokat, kegyhelyeket. Ha pedig sok ember kezd új útra térni, az megváltoztatja a társadalmat is, és már itt a Földön élhetőbbé és szebbé válhat a világ. A zarándokút végén pedig átélhetik a Csíksomlyói Szűz Mária, a Babba Mária csodáját, amely őseink-

től napjainkig meghatározza a magyarok lelki világát. Csíksomlyón a pünkösdi búcsúban ott a nyeregben tölti el az embert az az érzés, hogy csak Jézussal és Babbával járhatjuk végig a fájdalmas boldogság útját, életünk keresztútját – amin a zarándokút csak segíthet –, hogy egyszer lehulljon rólunk a fájdalom és maradjon rajta csak a boldogság.

Tiszta szívemből kívánom, hogy mindannyian éljék át ezt a felemelő érzést, azzal, hogy részt vesznek a zarándokúton, vagy legalább is annak egy szakaszán. Kérem, hogy segítsen hozzánk az Isten.

Csicsovszkiné Dr. Szilassy Emília

Egyensúly

Mindenki érzi néha. Szinte kivétel nélkül. Olykor váratlanul megjelenik az ember gyomrában, állandó görcsöt okozva ott, majd a fejében, sötétebbnél sötétebb gondolatok formájában, majd mindennek a tetejében szembesül azzal, hogy már a tettei és szavai is ezt az érzelmi állapotot tükrözik. Általában ez az a pillanat, amikor már mindegy nekünk, hogy hová, de menekülni akarunk. Menekülni magunk elől, a feladataink és kötelességeink elől. Mindeközben pedig maradék erőnk utolsó cseppjeit arra használjuk, hogy próbáljuk megtalálni a belső háború okát. Egy máig fennmaradt indián törzs nyelvében, a hopi nyelvben, létezik egy szó az egyensúlyából kibillentett világra. Ők ezt nevezik koyaanisquatsinak.

Francis Ford Coppola azonos című filmjében már párhuzamot vont a szó által leírt jelenség és a mi világunk között. De ő nem jeleníti meg azt a következményt, ami az előbb felvázolt módon az embereket belülről támadja meg. Ami lelkünk legmélyén, észrevétlenül hív életre egy koyaanisquatsit.

Hétfő hajnali ébredés után pakolás, munka, fáradtság, de ne is törődjünk vele, munka, munka, munka, ezer meg ezer ugyanolyan arc. A pohár már tele, de nem baj, csináljuk tovább, mert kell. Rövid éjszakák, mert kinek van ideje aludni? És különben

is minek az? Száraz, vörös szemek, figyelemzavar, koffein, amennyit a gyomor bír, reggelire semmi, ebéd az íróasztal fölött, vacsora vagy van, vagy nincs, mert az evés idő, és már mindjárt péntek. Hétfővégre meg ki kell találni valami egészséges programot, mert hát az mégiscsak fontos...

Nap nap után, hétről hétre, hónapról hónapra! És a család szétesve, barátok sehol, társasági élet... vajon azt hogy is kell?

Ugyan ki figyel rá, hogy van-e valami gondja? Nem a munkában, azt látja többször is, mint kéne, hanem a lelke mélyén valahol elrejtve. Néha azért megmutatja magát, de az embernek nincs ideje rá, hogy foglalkozzon vele, hisz különben is, mit árthat az?

Aztán megjelenik. Kérés nélkül, hivatlanul, mint a hirtelen jött tavaszi jégesők.

Mindenki képes a saját világát formálni. Az egyensúly döntés kérdése is, nem csak a körülményeké. A holnapi napért dolgozni kell, nem pedig aggodni. A léleksuttogó panaszára pedig hallgatni kellene, nem pedig befogni a száját, mert akinek mondanivalója van, és nem suttoghatja el, az egyszer megtanul kiabálni.

Kertész Ágnes

A Szent Anna Főplébánia hírei

- ❖ **2015. március 15-én** 19 órakor zenés áhítat lesz a Szent Anna Székesegyházban a Debreceni katolikus újjászületés 300. évfordulójához kötődő hangversenysorozat keretében.
- ❖ **2015. március 21-én** a máriapócsi kegykép ünnepélyes fogadása Debrecenben.
- ❖ **2015. március 27-én** Városi keresztút.
- ❖ **2015. március 29-30-31-én** a 18 órás szentmise keretében nagyböjti lelkigyakorlat a Szent Anna Székesegyházban; tartja Ft. Oláh Dénes marosvásárhelyi főesperes.

- ❖ **2015. április 2-án Nagycsütörtök** 10 órakor Krizmaszentelési mise. 18 órakor az Utolsó vacsora emlékmiséje, majd 19-22 óra között virrasztás.
- ❖ **2015. április 3-án Nagypénteken** a szokásos módon keresztutat végzünk a templomban, majd ezt követően a „csonkamise” szertartása következik.
- ❖ **2015. április 4-én Nagyszombaton** 20 órától Vigília szertartása, majd ezt követően 22 órakor fáklás húsvét éjszakai körmenet a katolikus templomokból a főtérre.

Szerk.

Hagyományos karácsonyi hangverseny a Svetitsben

A Megváltó születésére való várakozás közepe, s épp az öröm vasárnapjának tájékán (december 16-án) tartotta hagyományos karácsonyi koncertjét a Svetits, a Boldogasszony Iskolánővérek fenntartotta iskola. Az ünnepségen a Kicsinyek Kórusa és a Voces Iuvenum Gyermekkar lépett fel. Az előbbit Moldován Tekla, az intézmény fiatal ének-zene és magyar szakos tanára, a nagyobacskákat Dobi Lászlóné, ének-zenetanár, karvezető tanárnő vezényelte. Zongorán kísért dr. Váradi Mária, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának tanára, dékánhelyettes.

Szárnyalt a „súlyos” gregorián dallamok és a „könnyedebb”, közismert karácsonyi énekek hangja a szülőkkel, hozzátartozókkal és érdeklődőkkel megtelt Szent Kereszt-kápolnában. Nem lehetett lélekben nem velük szállni a dallamok szárnyán, s átélni az immár oly közel levő karácsony örömeit. Ave spes nostra (Üdvözlégy Reménységünk), „Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő”, – hisz „Áldott éj” (mondta az egyik ének címe is), amelyen megszületél nekünk...

És annyi más csodálatos karácsonyi dallam! Az est kedves meglepetése volt, hogy Dobi Katalin tanárnő, mint énekes előadó is bemutatkozott a hallgatóság nagy tetszésére és örömére.

Köszönet és gratuláció minden fellépőnek és közreműködőnek!

Bérces Mária Klára

Imaszándékok

- Sikeres záróvizsgáért és személyre szabott munkaköréért, munkahelyéért, Isten szándéka, akarata szerint.
- K. Andriska gyógyulásáért.
- Papjainkért.
- József testvérem gyógyulásáért.
- Hiteles cserkészvezetőkért, a cserkészetért.
- A családom hitéért, békéjéért.
- Beteg lányom gyógyulásáért.
- Hatgyermekes édesanya gyógyulásáért.
- Nagy Gergő szüleiért.

Felhívás

A Debreceni Katolikus Figyelő szerkesztősége továbbra is várja azokat az Istennek címzett kéréseket, amelyekért mások is imádkozhatnak. Az imaszándékokat a Szent Anna székesegyház újságos polcán elhelyezett zárt dobozban is gyűjtjük, és az újság következő számában közzé tesszük.

Gondolatok hitoktatókról, hitoktatásról

1.) A hitoktató és a keresztyén pedagógus kapott és választott hivatása: az ember értelmének, szellemiségének, személyiségének formálása. A sok felelősségteljes hivatás közül talán ez a legfelelősségteljesebb ebben a szekuralizált világban. A hitoktató különösen felelős már azért, hogy önmagát eljuttassa a Krisztusi nagykorúságra, hogy másokat is erre tudjon vezetni.

A Krisztusi nagykorúság teszi képessé arra, hogy szorongás nélkül vallja és vállalja; hogy keresztyén módon akar hatni a világra. Küldetése van a világban, mert ismeri Jézus Krisztus által az igazat, a jót, a szépet, s mert meghívatott a szentség útjára. Hivatástudattal végzett munkája csak akkor lehet eredményes, ha van jó imaélete, igyekszik lelkileg feltöltődni, friss istenélményeket szerezni, állandóan képzi magát. Mert gyertyát csak olyan gyertyáról lehet gyújtani, amely ég!

2.) Mivel lehet az Istenhez vezetés folyamatában a hittanos csoportokat kis egyházi közösségé alakítani?

Ebben a folyamatban rendkívül fontos a hitoktató személye, személyisége. Milyen a szakmai igényessége, tudása, de főleg a hite! Hitének mi komoly meghívóereje van a gyermekek számára. Ezért hitében bizonytalan, önmagával vívódó, belső öröm nélküli ember ne adja fejét hitoktatásra! A hitoktató számára olyan egy csoport, mint Isten számára a világ. Úgy kell viselkedni a gyermekekkel szemben, ahogyan Isten a világgal teszi. A világban mi megtalálhatók a kiszámú szentek, a jó és rossz között ingadozó tömeg, s a javíthatatlannak látszó kisebbsége. Isten végtelenül jó és türelmes a világgal, a bűn ellenére. „Fölkelti napját a jókra és a gonoszakra egyaránt.” S hol vannak a gyermekek bűnei a felnőttekéhez képest? Nem szabad eltúlozni, de elbagatelizálni sem. Az általános iskolában eldől, hogy a gyermekek a felnőttek melyik csoportjába fognak tartozni. Ezért rendkívül nagy és nehéz az iskolai hitoktatók feladata! Jobbá tenni egy embert, amikor az még fogékony és elérhető! Ehhez a hitoktató szeretetének és jóságának fel kell ragyognia a jókra és a nehezen nevelhetőkre egyaránt. Ezzel semmi más nem tett csak azt, amit Isten tesz velünk és a világgal. A hitoktátónak kell a tanteremben lelkileg felállítania Krisztus megbocsájtását, felkínáló irgalmát, végtelen szeretetét. A jó hittanárban és a jó hitoktatásban ezt még érzik a gyermekek.

A legszebb elismerés: Milyen türelmes tetszik lenni! Nem ismerek senkit, aki ilyen jóságos!

Nagyon fontos, hogy a felnőtt a figyelmét arra irányítsa, aki a küldetésének lelki irányítója. Jézus Krisztus nem a jókat jött hívni és megmenteni, hanem a bűnösöket. (Pl: Péter, Levi, Júdás...) A jó és rosszabb gyerekekre egyaránt szükséges a kegyelem kérése. Fontos imádkozni értük a napi imádságban és az Oltáriszentség látogatásakor is. Az iskolai hitoktatásra a gyerekek önként jönnek. Gyakran van köztük olyan, aki büntől megtépzott családban él. Nekik valóban szükségük van arra, hogy a hitoktatóban megismerjék Isten szeretetét, s a hitoktatásban pedig azt az Istent, aki őt mindennél jobban szereti. A hitoktátónak a nehéz körülmények között is át kell adnia Isten üzenetét. Nem válogathatja ki a jókat, nem küldheti el a nehezen nevelhetőket! Jó szó, dicsérés, jutalmazás, megbízatás, és a beszélgetések által megérezhetik a katekéta szeretetét, melyet hétről-hétre bizonyítani, érzékeltetni kell, a gyerekek újabb rosszkódása ellenére is. Isten végtelen türelmét, jóságát a nehéz helyzetekben, a rosszkódók között lehet megmutatni igazán! Isten szeretetét nem homályosíthatja el az anyag tárgy-szerű átadása, vagy néhány nehezen nevelhető gyerek.

A hittanóra több kell, hogy legyen, mint az ismeretek halmaza! A hitoktató is több, mint tanár! Istenszeretetet sugárzó, krisztusi ember!

3.) Szokások kialakulása a csoportokban:

Közös imák felajánlása valaki(k)ért, valamiért
Imamódokra való rávezetés.

Ezek közben megfogant érzés, gondolat megosztása
Gondolataik imába foglalása. Ezekkel személyes hitre lehet segíteni a gyermekeket.

Fontos a tudatos törekvés arra, hogy a hittanórák légköre kevésbé legyen tanórai. Ennek eszközei: gyertyagyújtás, éneklés, dramatizálás, rajzoltatás, beszélgetés az élethossznak megfelelően.

Vallásos tárgyú kiállítások megtekintése vagy éppen készítése.

Templomlátogatás. Együtt, gyakran!

Műsorok készítése, előadása alkalmanként. (Ez szeretetélményt ad!).

Megemlékezés névnapokról, egyszerű, magunk készítette ajándékkal, imafelajánlással

Otthoni feladatok adása, pl. nekik szóló újságokból

Lelki feladatokról való beszámoló a Szentmisenapló segítségével.

Kirándulás. Ez közösségi élményt ad, melynek segítségével a hit konkrét élethelyzetben erősödhet.

4.) A szülőkkel való állandó kommunikációs kapcsolat:

Nem tisztességes vagy nem kommunikációképes az a hitoktató, aki sem szülői értekezletet nem tart, sem egyéb módon nem keresi a kapcsolattartás lehetőségét. Ha mi a szülők jóakarát nem szerezzük meg a hittan iránt, akkor képtelen bárki az egységes iránymutatás megteremtésére. A gyermekeket elsősorban a szülő neveli. Így közvetett módon el kell érni a szülőket, hogy valóban és eredményesen nevelhessék a gyermeket. Egyébként a hitoktató csak béres, vagy megbízott hivatalnok marad!

5.) Nehézségek, miérték:

Nem mindenhol segítik a hitoktatót jó háttérrel (hely, idő, pontos érkezés, eszközök biztosítása) Miért?

Vannak hittanosok, akik nem járnak rendszeresen a templomba. Gyakran elmulasztják a vasárnapi szentmisén való részvételt. Miért?

Az elsődolgozásban való részesülés ill. a bér-málás után sokan abba hagyják hitük nevelését. Miért?

Tapasztalható szülői közömbösség is. Igen fájdalmas érzés hallani: „Nem érünk rá. Vendégek jönnek. Nincs időnk!” kifogásokat. Miért?

Kevés a heti 1 óra! De ez a rövid idő is nagyon nagy nyomot hagyhat a gyermekek lelkében. A keresztény tanítást bele lehet helyezni a szívükbe, ha azt Krisztusi lelkülettel végzi minden hitoktató.

Mert: „Gyertyát csak olyan gyertyával lehet meggyújtani, amely ég!”

Hitoktató imája

Mennyei atyánk! Áraszd ránk és a gyermekekre világozást! Adj nekünk kellő esélyt, korai okosságot, türelmet és éberséget, hogy az elvárásodnak jól megfeleljünk. Töltsd el a ránk bízottak szívét a Te szent félelmeddel és szent parancsaid szeretetével. Óvd meg őket a büntől és a világ ama szellemétől, mely ellenkezik a Te evangéliumod szellemével! Ámen.

Kovács Valéria ny. hitoktató

Bukaresti magyarok, és körükben a római katolikus vallás gyakorlásának jelenlegi helyzete

Bukarest tavaly szeptember 20-án ünnepelte 555 éves alapítását. (1459. szeptember 20. Mátyás király uralkodásának idejére esik.) Az 1600-as években válik várossá, és 1659-től említik fővárosként a történészek. Előtte Targoviste volt a főváros.

Bár már előbb, akár a 15. században letelepedhettek itt erdélyiek (a legkorábbi magyar feljegyzések Bukarestről a városon átutazó Borsos Tamástól, a 17. századból származnak), az első népesebb csoport a menekülő kurucokkal érkezett Bukarestbe. A város egyik negyede, Berceni szinte bizonyosan a menekülő kuruc főgenerális, gróf Bercsényi Miklós nevét őrzi, aki II. Rákóczi Ferenc harcostársa volt a török-osztrák háború idején, 1717-ben vonulhatott át itt. Mikes Kelemen két ízben is megfordult Bukarestben, biztosan tudjuk, hogy 1739–1740 telét itt töltötte. A város egyik főutcája a Bulevardul Magheru, (Magyar sugárút). Különben a városnak mindig is volt – többé-kevésbé történelmi kényszerből is – némi kozmopolita jellege. Az első olyan népszámlálást, amely az etnikai hovatartozásra is kiterjedt, 1810-ben az orosz megszállók készítették Bukarestben, ez összesen 70 ezer lakost mutatott ki, amiből 1226 volt az „osztrák” (ami főleg magyart jelenthetett), a bukaresti magyarság akkori létszáma három-négyezer főre tehető. Az 1838-as összeírásban utalás történik a magyar iparosok, munkások, segédek foglalkozására: ács, kőműves, asztalos, szűcs, csizmadia, borbély, pék, gombkötő és a bojár uraságoknál dolgozó szolgálókról és szolgálókról. Tömegesen érkeztek a magyar menekültek Havas elvére a világozi fegyverletétel után és a Bach-korszak éveiben. 1856-ban a katolikus egyházközösség körülbelül négyezer hívőt számlált, a reformátusok száma nagyjából ugyanennyi volt. 1899 decemberében a 282 ezer bukaresti lakos közül hozzávetőlegesen 20 ezer magyar volt – ez már az 1877-es függetlenségi háború utáni gazdasági fellendülésnek is eredménye. Az 1930-as népszámlálás 24.052 magyar lakost talált Bukarestben, az Országos Magyar Párt azonban megóvta a cenzust, a fővárosi

magyarság lélekszámát 35-36 ezerre becsülve. Ez lehet a csúcserték, ennek alapján és ekkor nevezheték Bukarestet a legnagyobb magyar városnak Budapest után. Az 1940-es bécsi döntés után sok magyar elhagyta Bukarestet, a háború után a csökkenés folyamatos: 1956. február – 11.687 fő, 1966. március – 9.287 fő, 1977. január – 8453 fő. A rendszerváltó fordulat után, 1991-ben hivatalosan 8355 ember vallotta magát Bukarestben magyar nemzetiségűnek.

A templom és az iskola

A lemorzsolódás tehát egyértelmű – és belátható a folyamat végeredménye is. Ilyen körülmények között pedig, reálisan tekintve, a megmaradt intézményi háttér és az olykor önfeláldozó szervezőmunka ellenére nehéz egységes „bukaresti magyar” kultúráról beszélni. Az oktatás és a vallásgyakorlás a kivétel. A magyar tannyelvű Ady Endre Elméleti Líceum, vagyis a középiskolai szintű oktatás mellett a Bukaresti Tudományegyetemen hungarológiai tanszék is működik. A román közszolgálati televízió heti öt órában sugároz magyar műsort, a Bukaresti Rádió napi egy órában. A Petőfi Ház, a Magyar Kulturális Intézet, a Balassi Intézet nem csupán a művelődés rangos központja, hanem a bukaresti magyarok közösségépítő találkozóhelye is. A Barátok római katolikus templomában pl. hetente kétszer magyarul miséznek. A Calvineum és a Szőlőskerti református templomokban, a Luterana str. lévő evangélikus templomban hetente többször tartanak magyar nyelvű istentiszteletet, s az unitáriusoknak is van istentiszteletük. A statisztikai intézet által közölt 2012-es adatok szerint az ország állandó lakossága 19.042.936 fő, ez 2.638.038 fővel kevesebb, mint 2002-ben, amikor összesen 21.680.974 személyt írtak össze. Az októberi lakosság-összeírás során a megkérdezettek 88,6%-a (16,87 millió) román nemzetiségűnek vallotta magát. A népszámlálás eredményei szerint Romániában a magyarság képezi továbbra is a legnagyobb nemzeti kisebbségi közösséget. A magyarok száma 1.238.000, ami az összlakosság 6,5%-át jelenti. Cigánynak vallotta magát 619 ezer személy (3,2%, ezen belül nagy számban vannak magyar cigányok, de erről nincs hivatalos kimutatás), ukránnak 51.700 fő, németnek pedig 36.900 fő. A 2002-es census adataihoz képest a romániai magyarok lélekszáma 13,6%-kal csökkent, akkor ugyanis 1.431.807 személy (az összlakosság 6,6%-a) vallotta magát magyarnak, ami most 6,5%-ra csökkent. Megjegyzendő, hogy a fentiekén kívül, nagy szám-

ban élnek, főleg a Duna deltában Braila és Tulcea megyékben több kisebb népcsoport. Az RMDSZ 15-20.000-re becsüli a Bukarestben élő magyarokat, huzamosabban ott tartózkodók, dolgozók, ún. bejárók számát, sajnos a román statisztika ezt nem igazolja, kb. 5900 főre teszi. Pl. a Barcaságból, különböző szakmák szerinti brigádok dolgoznak a fővárosban, pl. építőipar, stb. akik heti, havi egy-egy alkalomra, hétvégére mennek haza.

A Római katolikus egyházzal

A főegyházmegyei őszentsége XIII. Leó pápa hozta létre 1883. április 27-én, amikor is a Havasalföldi Vikáriátust *Praecipuum munus* című apostoli levelével főegyházmegyei rangra emelte. Első vezetője Ignatius Paoli szerzetes lett, aki korábban Nicopole püspöke és Havasalföld apostoli kormányzója volt. A Főszékesegyház Szent Józsefnek a tiszteletére van felszentelve. Jelenleg a főegyházmegye érsekkormányzója: Ioan Robu érsek, segédpüspöke pedig, Cornel Damian. Napjainkban a székesegyház és érseki rezidencia mellé egy 72 méter magas modern irodaház építésébe kezdett a román állam, amely ellen nem csak az egyház, hanem más román kulturális szervezetek is felléptek és tiltakoztak az EU-nál. Az EU elmarasztaló, határozatban ítélte el az építkezést, mivel az épületegyüttes műemléki védelem alatt áll, a további építkezés fel lett függesztve.

A Barátok templomáról

Egy plébános, egy nyugdíjas plébános és négy fő káplán teljesít szolgálatot. A templom egyik káplánja Cristinel Tampu, aki a román nyelven kívül magyarul és spanyolul is beszél, ő tartja a magyar nyelvű szentmiséket és egyéb szertartásokat. Az atya a Bákó megyei Gioseni-ben született 1977-ben, majd a rendszerváltás időszakában szüleivel Gödöllőre került, ahol leérettségizett és jól megtanult magyarul, gyakran járt a máriabesnyői bazilikába a kapucinus szerzetesekhez. Ezt követően a Jászvásári Püspöki szemináriumba került, majd a Spanyolországi Toledóban végzett teológiát, itt szentelték diakónussá, megtanulta a spanyol nyelvet, majd 2005-ben Jászvásáron pappá szentelték. Ezt követően a Bukaresti Főszékesegyházban, majd a Barátok templomában lett káplán. Jelenleg ő vezeti a magyar katolikusokat, és lengyelül tanul. A Bárátie (Barátok) római katolikus templomában hetente kétszer magyarul miséznek. Vasárnap 09.00, és szerdán 18.00 órakor van szentmise, és minden szerdán 17.30-tól az időszaknak megfelelően Rózsafüzér imádkozás, Szentségimádás vagy Litánia van. A templom hivatalos neve: Kegyelmeke Nagyasszonya-plébánia templom. Búcsúja, szeptember 8-án Szűz Mária születésnapján, Kisboldogasszony ünnepén van. A magyar nyelven kívül a barátok templomában román, német és lengyel nyelven van, minden vásár- és ünnepnapon szentmise. (Kivéve a magyarsághoz köthető ünnepeket: pl. aug. 20.) Érdekesség az is, hogy pl. a mindenszentek Litániában, szereplő magyar szenteket, vagy a Lorettoi litániában szereplő Magyarok Nagyasszonya, vagy a magyar szentekkel kapcsolatos énekek, Boldog asszony... Isten hazánkért... stb. tilos mondani ill. énekelni. Természetesen a vegyes házasságból született kántor, erről nagyon figyelmesen gondoskodik. A magyar katolikusok létszáma, ami a plébániához tartozik, úgy 500 főre tehető. A plébánián működik magyar képviselő testület, rózsafüzér csoport, és az ifjúság részére lehetőség van a cserkész egyletbe tevékenykedni. A gyermekeknek minden vasárnapi szentmise után hittanóra van, és lehetőség van a kórusban is énekelni. A káplán atya minden évben szervez autóbuszos csoportot a Csík-somlyói búcsúra, vagy Magyarországra, ill. más nyugat európai országok vallási szempontból jelentős búcsújáró helyeire. A fiatalok részére nyáron egyes nemzetiségű gyerekcsoportokat szerveznek elsősorban Erdély, de Románia egyéb területeire is, azzal a nem titkolt céllal, hogy a gyermekek megismerjék jobban egymás nyelvét és kultúráját, római

katolikus vallási szokásait. A plébánia az egyetlen hely Bukarestben, ahol magyar nyelvű szentmisén lehet részt venni. A templomba járó magyar közösség élő hittel rendelkezik, bekapcsolódnak a plébánia életébe, jól lehet velük kommunikálni. A magyar nyelvű szentmiséken a templom szinte tele van, ami azt jelenti, mintegy 200–250-en vannak. Az első szentáldozók ebben az évben nem voltak, de tavaly 10-en, míg két évvel ezelőtt 17-en részesültek első szentáldozásban. Idén azért nem volt, mert a korábbi plébános, ft. Antal Pál – akit, Temesvárra helyeztek – kétévencént szervezett első szentáldozást. A román és a magyar közösségnek külön szervezték a felkészítőt és a szentáldozást. A magyar közösség többsége idős, 60–80 év közötti, ők járnak rendszeresen templomba. Fialatok is vannak, de nem igazán tartják a kapcsolatot a plébániával. A káplán atya viszont a házszentelések alkalmával, minden évben felkeresi a nyilvántartásunkban lévő fiatal katolikusokat is. A templom előcsarnokában felüntetett program szerint, a januárban elkezdett házszentelés márciusig is eltart, hiszen a hívek szétszóródva élnek Bukarestben. Házszentelést közel 200 család kért, de sajnos ők is fogynak, sok az egyedül élő idős ember és azok is szétszórtan élnek, a város, különböző területein. Sok a temetések és kevés keresztelesek száma.

A káplán atya szerint a román többség elfogadja a magyarokat. Azért teszik, mert a magyarok jól neveltek, becsületesek, vendégszeretők, befogadók, látogatják a templomot, a szentségekhez járulnak, amit a románok igen megbecsülnek. Újságjuk a „VASÁRNAP” Kolozsváron megjelenő magyar nyelvű római katolikus hetilap, amit a templomban árulnak, 1,50 Lei, kb. 110 forintba kerül. Ki vannak éhezve a magyar szóra, vittem ki magammal magyar nyelvű katolikus újságokat.

Első boldoggá avatott román, Vlagyimir Ghika francia származású herceg, vértanú pap, akit 2013. augusztus 31-én avatott boldoggá Angelo Amato bíboros a szentté avatási kongregáció prefektusa. 1954-ben halálra kínozták a Jilavai börtönben. Ő volt az első pap, akinek XI. Pius pápa engedélyezte, hogy birituális, azaz keleti és nyugati szertartás szerint is végezhesen szentmisét.

Általában a román nép vallásosabb, többen is gyakorolják vallásukat. Szembetűnően tapasztalható az ortodoxia előretörése, látjuk a példákat. Pl. sorban épülnek az új templomaik, a régiéket felújítására az állam nagy összegeket ad. Az ortodoxiát államvallásnak tekintik.

B. Miklós

Kedves művész vendégek a Szent Erzsébet Otthonban

2015. JANUÁR 31-ÉN PITTI KATALIN SZOPRÁN OPERAÉNEKES ÚJRA

DEBRECENBEN JÁRT

Farsangi vigadalom a Szent Erzsébet Otthonban? Igen. De nem valamely zajos, hangoskodó szórakozás, hanem a legmagasabb művészi szinten felcsendülő dallamok és játék, amellyel a közönség együtt sírt és nevetett. Ez volt Pitti Katalin művésznő és hűséges munkatársa, kísérője, Hege-dús Valér orgonaművész fellépése, amit kedves „bevezetőként” a Simonyi Úti Óvoda Halacska csoportjának tréfás előadása előzött meg. (A gyerekeket az óvoda igazgatónője és a csoport óvodapedagógusa, Szabóné Pente Melinda és segítője kísérte el.) A helyszín az otthon virágdíszbe öltözött Szent Erzsébet-kápolnája volt.

A Szegedi Kálmán, a Jézus Szíve-templom plébánosa, bevezető-köszöntő szavai után először a gyerekek aranyosan előadott tréfás jelenetét nézhettük-hallgathattuk meg, amelyik a nagyotmondás és a pletykálgatás emberi gyarlóságát figurázta ki, sokszor készítve hangos nevetésre a hallgatóságot.

A sokoldalú tehetséggel megáldott, csodálatosan képzett hangú Liszt-díjas érdemes művész Pitti Ka-

talinnem véletlenül kezdte áldás éneklésével műsorát: „Áldj meg minket Isten a te jóvoltodból...” csendült fel ajkáról, majd az „Ó, áldott Szűzanya, mennyei szép rózsza” kezdetű csángó-magyar ének után Bach-Gounod Ave Mariáját adta elő, mint „a barokk és a romantikus mester jelképes kézfogásának alkotását.” (Ezzel a jellemzéssel a művésznő szavait próbáltam idézni.) Ezt követett egy Händel énekszám, amelyhez stílszerűen egy rózsákból font füzért használt „kellékként” a művésznő. A Mozart Figaró házassága című operájából vett ária után egy csokorra való Kodály feldolgozású népdallal örvendeztetett meg minket a művésznő, hogy aztán prózai előadói minőségében is megmutatkozva Hamvas Béla egyik írásának elmondásával közölje művészi hitvallását: legfőbb értékünk a szeretet. Adni és elfogadni tudni a szeretetet. Szeretet Isten és embertársaink iránt. Ezt közvetítette Pitti Katalin a jelzett farsangi napon zajlott előadásával, amit a könnyedebb műfaj, néhány közismert operett, egy-egy dalával zárt (Huszka Jenő, Kacsóh Pongrác, Lehár Ferenc ismert operettjeiből vett dalbetétek).

Az ének/éneklés felemeli a lelket mennyei magasságokba – vallja a művésznő. Felemeli nemcsak annak a lelkét, aki énekel, de azét is, aki igazi, tiszta forrásból merített énekszót, vagy bármely értékes zenét hallgat.

Hála a Jóistennek, hogy köztünk, egyszerű emberek között is vannak – s remélhetően nem kevesen – „emelt lelkű emberek”, akik közé bizonyos odatartozik Reviczky Éva asszony, akinek szervező-támogatói munkája nélkül ez a nagyszerű alkalom sem jöhetett volna létre. Köszönet neki és a befogadó intézménynek, élén Fekete Ferenc igazgató úrnak és mindenkinek, „háttérben dolgozó” munkatársának, (beleértve a szeretetvendégség előkészítőit is), akik a körülményeket biztosították, hogy előadók és közönség egyaránt jól érezzék magukat.

Szent Erzsébet, Magyarország éke, könyörögj érettünk!

Bérces Mária Klára

A katolikusok visszatelepülése Debrecenbe, a Szent Anna templom építése

Debrecen legrégebbi történetírói szerint a város 1693-ban az országért és az uralkodóházáért vállalt áldozatkészségéért és a török alatti szenvedéseieért kapta meg a szabad királyi városi rangot. Az úgynevezett Leopold Diploma hosszan sorolja azokat az eseményeket és tetteket, amelyek miatt ezt a címet megérdemli a város. A legfőbb érv az összes között, hogy a törökök által teljesen kifosztott város a környéken elszállásolt katonákat élelmiszerekkel látta el. A város vezetői alig várták az első olyan országgyűlést, ahol már ők is követeikkel képviseltethetik magukat, és törvénybe iktatják a rangot. Debrecen követeinek az volt a feladata, hogy a város kincsét, a vallási egységet megtörni akaró törekvést elhárítsák, ahogy ezt már 1703-ban és 1712-ben sikeresen meg is tették. Szinte büszkék voltak rá, hogy majd kétszáz éven át még szolgának sem tűrtek meg katolikusokat a városban, sőt a protestáns hitüket elhagyókat halálbüntetés terhe alatt örökre száműzték falaik közül. Hosszas huzavona után 1715. március 30-án csak úgy iktatták törvénybe Debrecen kiváltságait, hogy a 108. törvény-cikk felsőtábla által rendelt záradéka megmaradt. Ez a záradék tartalmazza azt, hogy a város kénytelen telket adni egy épülő római katolikus templomnak, és a ferenceseknek.

Az, hogy ez a záradék megszületett, gróf Csáky Imre bíboros érdeme volt. Először az 1712–15-ös országgyűlésen lépett fel a debreceni katolicizmus ügyéért. Az ő kérésére küldte vissza a felsőtábla a beiktató törvényjavaslatot azzal a záradékkal, hogy a város köteles beengedni falai közé a katolikusokat. A törvényi kötelezés ellensúlyozására Csáky anyagi támogatást nyújtott a városnak: 1713-tól a bihari, püspöki, csatári, szentimrei szőlők tizedét és kilencédét a városnak adta.

Csáky kezdeményezésére még egy 1716. március 22-én keltezett császári rendelet a várost templomnak, plébániának, iskolának és ferences rendi konventnek alkalmas hely kijelölésére utasította. Debrecen ezt igen szerényen teljesítette: a plébánia számára egy 32×42 öles telket biztosítottak, míg a Miklós utca végén a ferences rendieknek biztosítottak telket.

Amikor a város 1716-ban hosszabb huzavona után a törvényben előírtaknak megfelelően végre kijelölte a templom helyét, az építkezést nem kezdték el rögtön. Több forrás is említi, hogy a templom helyének kijelölt telken egy nádfedeles ház állt. Valószínűleg ezt alakították át ideiglenes kápolnává, és itt végezték a szentmiséket is. A kápolnát már ekkor Szent Annának hívták.

Képmutatás

Szent Pál írja Timóteusnak (2Tim1,5) „eszembe jut ugyanis a benned lévő, képmutatás nélküli hit.” Jézus sokszor dorgálta ezt a kettősséget mutató magatartást, amely nem az őszinteséget mutatta, inkább a látszatra adott. Azok a képmutatók, akiknek a magatartása nem fejezi ki a szív gondolatait. „Amikor tehát alamizsnát adsz, ne kurtöltess magad előtt, mint a képmutatók teszik a zsinagógákban és az utcán hogy dicsérjék őket” (Mt. 6,2).

Az imádkozás kapcsán, de a böjtölés és alamizsnálkodás folytán is megmutatkozhat ez a színlelő magatartás. Az ítékezés kapcsán is megszívlelendő „Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, akkor majd elég tisztán látsz ahhoz, hogy kivesd a szálkát a felebarátod szeméből.” (Mt.7,5)

A képmutató annyira félre akar vezetni másokat, hogy önmagát csalja meg és elvakul saját állapotát

illetően is, képtelen meglátni a világosságot. Ferenc pápa gyakran dorgálja a formalizmust, hiszen a képmutató látszólag Istenért cselekszik, valójában azonban önmagát keresi cselekedeteiben. Ez a szokás eltávolítja egymástól a szívet és az ajkat, elkenődőzi gonosz szándékát ártatlan képpel. A törvény kijátszása Jézus korában is gyakori volt, mert ha valaki így szólt szüleihez: „legyen Istennek szánt ajándék az, amivel téged kellene segítenem”, annak nem kellett a rászoruló szülőket támogatni. Illett rájuk Izaiás szava: „Ez a nép ajkával tisztel engem, szíve azonban távol van tőlem” (M.15,7).

A képmutatás közel áll a megátalkodottsághoz. Mint meszelt sírok, igazságnak veszik azt, amit másokkal el akarnak hitetni, és igaznak hiszik magukat. Mivel vakok, képtelenek felismerni az idő jeleit, vagyis felfedezni Jézusban az Isten küldöttjét. Erre

Az áldatlan helyzet megoldására – Bakó János nagyprépost javaslatát elfogadva – Csáky Debrecenbe telepítette a piaristákat. Ők az addig Nyitrán tevékenykedő Alexiust (Szlopnyay Elek) küldték a városba 1719-ben.

Elek atya már Debrecenbe költözésekor közölte Csákyval, hogy – bár kívánatosnak tartaná – egy templom építésére nincs anyagi fedezete. Csáky az építkezés megkezdését oly módon segítette, hogy a várost 1719-ben sújtó tűzvész után részvétét fejezte ki, és támogatást ígért. A legszegényebbek keresettséghez juttatása érdekében pedig 2677 Ft támogatást előlegezett a templom építéséhez. Az építkezést évi 2000 forinttal támogatta a későbbiekben is.

Az építkezés nem volt olyan egyszerű, mint gondolnánk: a várostól kellett téglavető helyet kérni, ami ebben az időszakban még problémás volt. Ezért az építkezést Foglár György egri püspöki helynök jóváhagyásával a régi pallagi és szepesi templomromok tégláinak kiásásával, és azok felhasználásával kezdték el. Elszállításukra azonban még pénzért sem kaptak fuvarost Debrecenben. Így Elek atya a maga vásárolta kocsin hozta be a kiásott téglákat a városba. Az alapkő letételéig viszonylag hosszabb időnek kellett eltelnie, erre 1721-ben Szent Anna napján került sor.

Csáky püspök 1724-ben személyesen látogatott Debrecenbe, hogy ellenőrizze az építkezést. Ezt örökíti meg a Szent Anna templom egyik festménye. Ekkor bízta a plébánia vezetését a piaristákra, bár ennek hivatalos átadására csak 1730-ban került sor.

A püspök 1732-es halálával a bőkezű adományok is megszűntek. Bár a templomot teljesen felszerelték, a tornyok csak ideiglenesen, fából készültek el. A homlokzatot a Csáky-címer mellett tizenkét szoborral díszítették. A kettős toronyba egy csengő és négy harang került. A legnagyobbat Tegen János nagyváradai nagyprépost öntette. Felszentelésére 1746. június 5-én került sor. A szertartást gróf Csáky Miklós nagyváradai püspök (Csáky Imre öcséje) végezte. Csáky Imre holttestét halála után egy évvel, 1733. augusztus 28-án áthozták a debreceni templom kriptájába. Jórészt az ő tevékenységének köszönhető a debreceni katolikus hitélet megújítása.

1732-ben, Csáky halálakor már 200 katolikus élt Debrecenben, ebből 70 megtért.

Vékásné Balla Eszter

utal János evangélista is, amikor azt mondja, a zsidók bűne abban áll, hogy azt mondják: „Látunk”, jóllehet vakok (Jn. 9,40).

Szent Péter is belesodródott ebbe a kétszínű magatartásba Antiochiában, ezért Szent Pál megdorgálta őt: „Ha te zsidó létedre pogány módon, s nem zsidó szokás szerint élsz, hogyan kényszerítheted a pogányokat, hogy zsidó módon éljenek?” (Gal, 2,13-14)

Amikor Jézus azt mondta: „oltalmaztatok magatokat a farizeusok kovászától!”, akkor ez azt jelentette, hogy „ne legyetek képmutatók”. Fontos, hogy törekedjünk a bölcsességre, mert az nem képmutató. A szeretet gyakorlásánál is fontos őszintén és jó szívvel adni, segíteni a szükségét szenvedőn. Ma is felszólítás Szent János tanítása: „Gyermekeim, ne szeressünk szóval és nyelvvvel, hanem tettel és igazsággal!” (1Jn.3,14).

Nem álarc mögé kell bújni, hogy ne ismerjenek meg, hanem felvállalni az Igazság követését. Az elmúlt rendszer megtanította az embert arra, hogy hallgasson, sokszor nem tudhatta ki hová tartozik, ezért hitbéli meggyőződését inkább elhallgatta. Bölcsnek kellett lenni ahhoz is, hogy tudjuk, mikor kell szólni és mikor hallgatni, hogy megfeleljünk lelkiismeretünknek is, de ne hallgassuk el az igazságot. A képmutatás megvetendő Isten és az emberek előtt is.

Megkívánja a kapcsolat, hogy őszinte legyen és tiszta, a beszéd egyenes, a tett pedig jó. Azért, hogy ez tökéletesedjen bennünk, önvizsgálatot is kell tartani.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Gyógynövények Isten kertjében

A BIBLIA NYOMÁN

A természet évszakonként megújuló gyógyszer-tára kifogyhatatlan forrás, melyből sokat meríthetünk egészségünk megóvása, a betegségek megelőzése vagy az elvesztett egészség visszanyerése érdekében. A Biblia rendszeres olvasója többször találkozik az emberiség megsegítésére utaló szöveggel, mint 1 Mózes 1, 29-nél „Nézzetek, nektek adok minden maghozó növényt az egész föld színén, és minden fát, melyen magot rejtő gyümölcs van, hogy legyen nektek eledelül.” Az alábbiakban a galagonyaival és a fekete nyárfával kapcsolatos ismereteimet szedtem csokorba.

Galagonya (*Crataegus monogyna*)

Erdőszélek, utak mentén növe, laza lombzatú, tövises cserje, mely akár fává is terebélyesedhet. Nagyszüleink szántások, legelők, telkek köré ültették. Kerítés magasságúra lenyesve jelölték a birtokhatárokat. Fehér virágaival, piros bogyóival gyakorta szolgált dekoratív kerítésként. Nem véletlenül nevezték a virágba borult galagonyabokrokat a domboldalak menyasszonyának. Őseink a galagonya virágzását az évszakováltás jelének tekintették, vagyis a tél biztos végét, s az új tavasz kezdetét.

Az ókori görögöktől az amerikai indiánokig már korán felismerték és becsülték a növény szíverősítő hatását. Ám igazán elismertté a XIX. századi Green nevű ír orvos tette, aki meglepő eredményességgel kezelte vele a szívbetegséget. Mivel szívgyógyszernek receptjét igen nagy titokban tartotta, csak az 1890-es években bekövetkezett halála után derült ki, hogy a csodás szer nem más, mint galagonyabogyó-tinktúra.

A keresztény kultúrában fehér virágaival Mária szüzességét jelképezte, s a brit hiedelem szerint, eme gyógynövényből készült a keresztre feszített Jézus töviskoronája. Valószínűleg a népi megnevezése is innen ered: Istenalma, Isten gyümölcse, Krisztus tövis.

A galagonya begyűjtése előtt fontos egy kis növényismeretre szert tennünk. A Kárpát-medencében négy faja őshonos: egybibés, csere-, fekete és hosszúcsészés galagonya. Ezeknek, s a többi fajának is számos változata, és keverék faja ismeretes. Például a köztes galagonya az egybibés és a cseregalagonya hibridje. Hazánkban a vadon előforduló védett fekete galagonyát (*Crataegus nigra*) és a dísnövénycélra nemesített galagonyafajtákat nem gyűjtjük. A piros átermésben az egybibés galagonya esetében egy mag, a cseregalagonya termésében két mag található, de a levelek és a termés alakja is különböző. A megvastagodott, húsos, csontmagvas ovális minialma alakú, piros héjú, sárgás húsú átermését ősszel, míg a zsenge, levélhajtásos virágját tavasszal gyűjtjük. A nem dércsípelt állapotú, de kellően megérett gyümölcsöt (egy magvas galagonyát) szedés, tisztítás után nagyon vékony rétegre terítve szárítjuk. Üvegekben vagy vászonzacskóban hűvös, száraz helyen tároljuk.

A bogyókból 10–15 szemet főzünk fel 2,5 dl vízben, a virágos hajtásból egy púpozott evőkanálnyit forrázunk le. Mindkét esetben 5–10 percig állni hagyjuk, így jobban érvényesül a gyógyhatása.

S, hogy mi mindenre jó? Évszázadok óta használták *vizelethajtásra, vese- és húgykőgyógyításra. Szívbetegségek gyógyszere: koszorúér-bántalmak, szívizomműködés, idős szív fáradtságára, érelmeszesedés, magas vérnyomás ellen.* Jótékony, nyugtató hatással van a fáradt, túlterhelt szervezetre, mivel a központi idegrendszerre hat. Változó korban csökkenti a hangulatváltozásokat, a hőhullámokat, a szédülést, a szorongást, a szapora szívdobogást, és rugalmasan tartja a szív és az erek izmait. A keveset mozgó, rendszertelenül táplálkozó, dohányzó, nagy igénybevételnek, erős stresszhatásoknak kitett menedzserek szív működési zavarainak megelőzésére is kiváló megoldás a naponta fogyasztott galagonyatea. Terhesség alatt is fogyasztható.

A galagonyatea fogyasztása esetében azonban nem a rövid kúrától várhatunk eredményt, hanem a huzamosabb ideig történő alkalmazásától. Teljesen veszélytelen hatóanyaga nem toxikus, nem halmozódik fel a szervezetben, és nem válik szokássá. Kiválóan érvényesül az értékes hatóanyag a terméséből készült szívlekvárnak becézett készítményben is.

Alacsonyabb alkoholtartalmú gyógyitalkülönlegesség formájában is fogyasztható a puhára beérett galagonya (nem dércsípett) és csipkebogyó (dércsípett) társítás, mely kedélyjavító gyógyszer.

IV. Henrik francia király szörpként fogyasztotta (Sirupus Senelorum). Az első világháborúban szárított, piritott, őrölt magját kávéfőzetként adták a fronton reggeli kávé gyanánt.

Az ókori görögök és rómaiak a reménnyel, a házassággal és a termékenységgel kapcsolták össze.

Fekete nyárfa (*Populus nigra*)

Nagy termetű, kétlaki, lombhullató fa. Szinte mindenfelé előfordul, parkok, sétányok, iskolák, kórházak mellett is. A fűzfafélék (*Salicaceae*) családjába tartozik. Több mint 350 faja közül most csak a fekete nyárfáról esik szó. A törzse egyenes, az ágai felfelé néznek, és nem nyúlnak messzire a törzstől. Gyökere erőteljesen szétterülő, akár 30 méteresre is megnőhet. Kérge fiatalon sárga, sárgásbarna, sok paraszemölcsessel (légzőfolt). Rügye sötétbarna, sima, fénylő, ragadós. Ágai és hajtásai világosbarnák, vékonyak; a rügyek 2–4 cm hosszúak, vörösesbarna színűek, hegyesek, ragadósak és gyantás illatúak. A hosszú hajtásokon ülő nyeles levelek 6–12 cm hosszú és ugyanilyen széles, rombold vagy lekerekített háromszög alakúak.

Csüngő hím- (4–6 cm) és nővirága (10–16 cm) korán virágzó barka, mely lombfakadás előtt, március-áprilisban gyűjthető. Tévhit, hogy a nyárfa fehér vattaszerű repítő szőre allergizál.

A vegetatív rügyet kihajtás előtt kell leszedni és megszáritani. A rügytea gyulladáscsökkentő, fertőtlenítő, köptető, nyálkaoldó és vizelethajtó hatású. Húgyúti betegségekre, köszvény és húgykősav

A rómaiak a csecsemők bölcsőjébe helyezték, elűzendő a gonosz szellemeket.

Tanulságos történet a Biblia Bír 9, 14-15 könyvében leírtak alapján: „Mondának végre a fák mindnyájan a galagonyabokornak: Jer el te, uralkodjál mi rajtunk. És monda a galagonyabokor a fákknak: «Ha igazán királlyá kentek engem magatok felett, jöjjetek el, nyugodjatok az én árnyékomban: de hogyha nem, jöjjön tűz ki a galagonyabokorból, és égesse meg a Libanonnak cédrusait.»”

ellen jó. Rügyteát úgy készítünk, hogy száraz rügyekből evőkanálnyit egy csésze vízben 15 percig főzünk, majd kihülés után napi háromszor fogyasztjuk.

A rügy balzsamanyaga zsírban vagy faggyúban kiolvastva ajakra, égésre, fagyásra, aranyeres daganatokra, hajápolásra használható. A rügyből készült kenőcsöt aranyérre, reumatikus fájdalmak megszüntetésére használják. A nyárfa kinyílt bimbóiban található magokat borecetbe áztatva kórságoknak, nyavalyatörésben (epilepszia) szenvedőknek adták.

A kérgét és a leveleket fájdalomcsillapító, fertőtlenítő és gyulladás gátló hatása miatt gyűjtjük. A bőrvörösítő ázadékot csak külsőleg használjuk. A teáskanálnyi porított fakérgyet egy csésze hideg vízben 8 órán át áztatjuk. Helyi vérbőséget előidéző hatása miatt hajszálértágító.

Tinktúra elkészítése is nagyon egyszerű. Tiszta, magas fokú alkoholba minimum 6 napig 25 gr rügyet áztatunk. Kockacukorra vagy kenyérröckökre 3-4 cseppet öntünk, mely kiváló az elhúzódó húgyúti panaszainkra.

A Bibliában is több helyen olvashatunk a nyárfáról/fűzfáról az izraeliták nyárfákra akasztották hárfáikat a babiloni fogság idején (Zsoltárok 137, 2). Isten szava akkor is említi a nyárfát, amikor a betakarítás ünnepéről ír. A lombsátrak építéséhez nyárfaágakat is felhasználhattak (3 Mózes 23, 40). Jób könyve úgy mutatja be a bátor vízilovat, mint a folyók lakóját, akit a völgy nyárfái vagy más fordítások szerint fűzfák vesznek körül (Jób 40, 22).

Mózes 1. könyve, a teremtésről 30, 39 „És vón Jákok zöld nyár-, mogyoró- és gesztenye-vesszőket, és meghántá azokat...”

Csíki Éva

Forrásanyag:

<http://www.vitaminsziget.com>

<http://www.komfortabc.hu>

<http://www.premontreinoverek.hu>

<http://gyogynovenyek-gyogyteak.com>

Makay Béla: Gyógyítás fűvel-fával című könyv

Péter Józsefné Olga, Küküllőkeménnyfalva

Kiszmet

Némi műgondot színlelve igazítom a krizantémcsokor virágait, a mohakoszorú tobozát. Gyufa tüze serceg: sorra gyúl gyertya, mécs a fázós árvácskák tövén. Vacogva rázkódok az arcomba vágó metszőn hideg szélről, talpam novemberi föld fagya süti. Kémlelek. A bíborvörös alkonyi ég alj sötét pontocskáktól szemcsés: varjúcspat szárnyal kimért némán, aludni tér. Kontraszt: lenn a világ egy síkba kuszálódik-zsúfolódik a szürkületben, távoli házak-fák halványuló-beolvadó sziluettje ölen a fekete mindenséget apró fények, vibráló lángocskák lobogják tele. Olybá, mintha óriási karácsonyfát látnék-gyönyörködnék. Ez is teheti, de míg szerettem sírjainál imára kulcsolt kézzel emlékek-töprengék, gondolatban gyermekkorom, hozzájuk erősen kötődő karácsonyaira kalandozok...

Milyen boldogok voltak (voltunk), amikor reggel kacajos futtunkban csizmánk a hamuval hintett fehér udvarukon dobogott, majd kesztyűs kezünktől végre lenyomódott a ciradás rézkilincs. Soká értettem meg titkuk: ritka jöttünkben, gyermeki felhőtlen örömeinkben könnyes szemük a nekik benünk-velünk érkező Jézuskát várta-látta, sose hiába. Fájuk horgolt terítős asztalkán álldogált, kicsi volt, szegényesen szolid, pár, tompán csillogó relikvia-díszszel, olcsó, sztaniolpapíros szaloncukorral itt-ott szórt, mégis akármitől fényesebben mennyi békét, patetikus katarzist ragyogott. A mai fogalmak szerinti, már-már teátrális külsőségek kísérte ajándékosztás elmaradt. Nem hiányzott az efféle szükségtelen-méltatlan, zajos-puccos pótcselekvés, a szeretet csendben tette dolgát, amikor önfeledten mosolyogva szívvel-lélekkel énekeltük: *Mennyből az angyal...* Délelőtt csilingelő lovas szán repített a napsütötte havas utcán szentmisére. Isten jégcsapos-deres, apró hajléka akkor még csordultig telt. Sokan ajtón kívül, a hóban topogtak, ám odaértek, mert akartak. Az ő szájukból is vastagon tódult a pára, ha ájtatosan énekeltek: *Pásztorok, pásztorok...* Aztán hű be jól esett az ebéd a szorosán körbeült asztalnál! Forró gyöngytyúklevés csigatésztával, finom sárgarépával, lestyános töltött káposzta, pulyka- s disznósültek, foszlós házi kenyér, pogácsa, mákos- s diós kalács, gyerekeknek csipkeszörp, a felnőtteknek pár pohár, a pincében frissen lopózott bor. (Semmi más, miért a hacacaré! Mammon helyett karácsonyt ünnepeltünk! Befelé, nem kifelé gazdagodtunk, fényesedtünk!) Délután sikankózás, hógolyózás, szánkózás, meleg szobában játék, diafilm, beszélgetés. Estére nehéz felhők gyűltek, süvi-

tő szélben, pustoló havazásban cankóztunk az állomásra. Füstös szikraüstököt okádó gőzmozdonyka fapados vagonnal zakatolt falunkba. Ott-hon, takaró alá bújva a nap édes fáradtságától zsidbadtan meddig bámultuk-csodáltuk álom s ébrenlét plasztikus, pasztellmosottan színes félhomályán saját karácsonyfánk, míg el nem szenderedtünk a fenyőgyanta kesernyész illatától...

Az ég beborult, hideg eső szemerkél, a táncoló lángokon sistereg, némelyiket kioltja. Későre jár, indulás haza! Az autó üvegét sűrű cseppek lepik, a szemből jövők fényében ezernyi lámpácskaként mázolódik az ablaktörlőtől. Hát persze, olyan ez, mint elalváskor a gyerekkori karácsonyfa...

Vasúti hídról nézek alá. Szemafor-, mozdony- s peronlámpák fénynyalábjai csúszkálnak a vágányokon. Hát persze, az esti pályaudvar épp olyan, mint elalváskor a gyerekkori karácsonyfa...

Csitul a forgalom, mindenki hazaért, csak ritkán suhannak el sietős kocsik. Pazar díszkivilágítással kamion közeleg, reflektorok tömkelege izzik. Rövidet kürtöl, indexel, imbolyog, megáll. Szélvédője közepén kicsi égőkből bájos giccs: karácsonyfa-imitáció villog. Az útszélről lenge öltözetű, csupaszra ázott lány integet, felkapaszkodik. A kabin sötét, mit se látni, csupán a kicsi égőkből gubancolt karácsonyfa-imitáció villog szüntelen s elvakít. Ítékezés előtt eszembe jut, hallottam, a lengyel férfiak hagyományosan nagy tisztelettel illetik úgy általában a hölgyeket, ami náluk, a maguk szintjén, az utcanőknek is föltétlenül kijár. Ódzkodó fejcsóválva nyöszögök: „Bibis téma, nehéz élet, adjunk hálát jobb-könnyebb sorsunkért, máris! Drága feleim, óvatosan!, hisz melyikünk kérheti számon az Istent, ha áldásától ez a test valamikor megszentelődik, gyermeket fogan s szül: a céda anya lesz, aki gyermekében tán majd rátalál az általa lehet, sose hitt, ismert, hallott, várt Jézuskára, s Mária Szentfiára. Higgyük, így lesz, értve az evangélium sorát: *'A szél ott fúj, ahol akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy. Így van vele mindenki, aki a Lélekből született.'* (Jn 3, 8) Biza a hit nagy kegyelem, kemény vállalás!”

Csapódik az ajtó, recseg-csörög, felbőg a motor. A kamion, ki tudja miféle álmokat-vágyakat ringatva tova dübörög a vak éjszakában valami bizonytalan hajnal felé, elvész a maga köré vert, hátsó lámpáitól pirosas vízpermet-függönyben. Az ónos szitálásba mind több tiszta hópehely kerül, amiket kénye-kedve szerint magasba kavarr, földhöz vág az üvöltő-tomboló titokzatos szél.

Dr. Milbik József

Magunkról

Minden ember belső igénye az önmegvalósítás. Ez azonban Isten nélkül nem megy! Engedni kell magunkba a Szentlélek szabad áramlását, befogadását, akkor fog kiteljesedni a „mű”, amire azt mondják: a Jóisten lakozik benne.

Az ilyen ember segítőkész, odafigyel mások bajaira, érzékeny látással és belső hallással rendelkezik mások szavának meghallására, mondandója lényegének felismerésére.

Mit sem ér az olyan farizeus magatartás, ami csak kifelé mutatja a jót, de a belső elárulja a valós törekvést! Amikor a mosoly mögött képmutatás áll, nem jószándék. S ha még a farizeus magatartás itt megállna! De sok esetben az ilyen ember hangos szóval bizonygatja igazát, mindenkit megpróbál meggyőzni a maga jócselekedeteiről.

Sajnos mindig voltak, vannak és lesznek olyanok, akik meghallják a felszínes szót, és nem keresztény módjára viselkednek másokkal szemben. A misén az atyák a liturgia folyamán így fordulnak a hívekhez: „Köszöntsétek egymást a béke jelével!”, és mi, a hívő közösség – mosolyogva ismerősre és ismeretlenre, – kezét fogunk egymással e szavak kíséretében: „Béke veled!”. Jó nézni ekkor a szeretet áramlását, még ha csak egy pillanatra tart is! Tartalommal telik meg a bibliai tanítás.

De vajon hova tűnik ez a mosoly kilépve a templom falai közül? Visszahuppan a szó az agy valamely részébe, hogy azután a mindennapok közönyébe térjünk vissza! Vajon elgondolkodunk-e ilyenkor azon, hogy helyes-e az az út, amin járunk? Keresünk-e Istent, az ő segítségét hívjuk-e, és imádko-

zunk-e eleget magunkért, családjunkért, barátainkért és ellenségeinkért, (ha van olyan)?! Vagy csak a megszokás, a megfelelni vágyás belső, vagy külső igényének szeretnénk eleget tenni? Ferenc pápa szerint nagyon sok a „kozmetikázott lelkületű keresztény” Ez a megnyilatkozása Őszentségének magáért beszél! De egyben felhívás is arra, hogy törekedjünk a jóra, arra a belső igényre, hogy valóban jobbak és többek legyünk, mint amik vagyunk! Ehhez kell az elcsendesülésben végzett ima, amely segít, segíthet mindnyájunknak.

Napjaink híradása is (a párizsi események sorozata, többek között) arra hívja fel a figyelmet, hogy egymással ne bíráló, kritizáló és kigúnyoló magatartást tanúsítsunk, hanem tiszteljük a másik ember belső és külső valóját. Tiszteljük őt magát, a vallását is, és ne tegyük gúny tárgyává! Hangzatos kijelentés manapság, hogy: „szólásszabadság van!”. Véleményem szerint ez nem egyenlő a másik ember identitásának bárminemű bántásával. Lehet különböző a véleményünk, de annak tisztességes formában kell, (kellene) hangot adni!

Az erőszak minden formája elítélendő! Hány és hány keresztény testvérünk lesz áldozata ma is a hitének! Róluk alig hallunk híradást!

Törekednünk kell a másik ember tiszteletére, elfogadására, még ha elveivel (akár ideológiaiak, politikaiak, vagy éppen vallásiak ezek) nem értünk is egyet! Csak így remélhetjük, hogy egyszer ő is eljut Istenhez.

Reviczky Éva

Gratuláció

A Debreceni Katolikus Figyelő és a Szent Anna-plébánia képviselő-testületének nevében gratulálunk munkatársunknak, Sziráki-Gáti Magdolna dr.-nak gyermeke születése alkalmából. A Jóisten éltesse erőben, egészségben a fiúcskát és szüleit!

Szerk.

Adventi koncert

2014. DECEMBER 6.

Kedves Testvérek! Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak a testvéreknek, híveknek és kedves vendégeknek, akik megtisztelték részvételükkel a 2014. december 6-án megtartott adventi koncertet. Külön köszönetet mondunk a felajánlott támogatásokért.

Orosz Lőrinc plébános és Reviczky Éva szervező

DEBRECEN KATOLIKUS TEMPLOMAINAK ÉS FILIÁINAK MISERENDJE

Templom rítusa	Templom	Vasárnap	Hétköznap	Egyéb
Latin	Szent Anna Székesegyház Debrecen, Szent Anna u. 15.	7, 8.30, 10, 11.30, 18	Adventben 6, 8, 18 máskor 7, 8, 18 (a szombat esti mise vasárnapinak számít)	Minden hónap 1. szerdáján szentségimádás a 8-as mise után 17.30-ig
	Szent László templom (Domonkos tempom) Debrecen, Füredi u. 6.	7.30 gk, 9.30, 11, 16 angol nyelvű (csak szorgalmi időszakban), 18	Adventben 6.30, 18, máskor 7, 18, szerdán 19 egyetemisták szentmiséje (csak szorgalmi időszakban)	Péntekenként az esti szentmise után szentségimádás 19.30-ig
	Szent Család templom Debrecen, Holló László sétány 1.	9, 10.30 gk	18	
	Szent István templom Debrecen, Faraktár u. 78.	9.30	Adventben rorate mise 6 hétfő, szerda, péntek: 7 kedd, csütörtök, szombat: 18	
	Jézus Szive templom Debrecen, Mikes Kelemen u. 31.	8.30	kedd-szombat 18	
	Megtestesülés temploma Debrecen, Borbíró tér	9 gk, 11	18	
Görög	Szent Péter és Pál templom Debrecen, Vak Bottyán u. 26.	8.30 utr. 9.30, 11.30 rk, 18 vecs.	hétfő-péntek 7.30, téli idős.: 17, nyári idős.: 18 szombaton 17, utána vecs.	
	Istenszülő Oltalma templom Debrecen, Attila tér	6.45, 7.30 utr. 8.30, 10, 12, téli idős.: 16.45 vecs., 17.30 nyári idős.: 17.15 vecs., 18	6.45, 7.15, 8, téli idős.: (szombaton 16.30 vecs.) 17.30 nyári idős.: (szombaton 17 vecs.) 18	Nagyböjt szerdái és péntekén előszentelt áldozatú liturgia az esti mise helyett
Klinikai-kórházi lelkészi szolgálat	Augusztai Neurológiai Klinika épülete IV. emelet 303. Debrecen, Móricz Zsigmond körút 22.	Páratlan héten 16 rk szentmise Páros héten 16 igeliturgia		
	Kenézy Gyula Kórház, a kórházi kápolnában (Pszichiátriai osztály, földszint, fehér szektor) Debrecen, Bartók Béla út	9 gk szentmise	hétfő, kedd, szerda 15 gk csütörtök 8.15 gk, péntek 8 gk	Csütörtökön 9-től 10-ig szentségimádás
Latin	Szent Család templom Debrecen-Józsa, Felsőjózsa, Rózsavölgyi út 31.	9, 10.30 gk	szerda 18	
	Szent Erzsébet kápolna Debrecen, Tátra u. 2.	10.30	—	
	Homokkerti kápolna Debrecen, Bujdosó u. 1/B	16.30	—	
	Wolafka-telepi Szent Antal kápolna Debrecen, Wolafka u. 1.	7.30	—	
	Szent Lőrinc templom Ebes, Ady Endre u. 6.	11.30	—	
	Jézus Szive templom Mikepércs, Mester u. 2.	9	—	
	Keresztelő Szt. János templom Hajdúsámson, Béke u. 1.	11.45	—	
Vegyes	Ökumenikus templom Bocskai kert	10	—	

Jelmagyarázat:

debreceni plébániatemplom, vagy székesegyház

debreceni plébániához, vagy székesegyházhoz tartozó filia

A „gk” rövidítés: latin rítusú templomban celebrált görög rítusú szentmise

Az „rk” rövidítés: görög rítusú templomban celebrált latin rítusú szentmise

„utr”: utrenye (reggeli dicséret)

„vecs”: vecsérnye (esti dicséret)